

Tarpkultūrinis kompetentingumas kaip mokytojo profesinio ir asmeninio tobulėjimo prielaida: muzikos edukologijos magistrantūros studijų atvejis

Jolanta Lasauskienė¹, Xiangou Wang², Yiwei Zhang³

¹ Lietuvos edukologijos universitetas, Ugdymo mokslų fakultetas, Muzikos katedra, Studentų g. 39, 08106 Vilnius, jolanta.lasauskiene@leu.lt

² Lietuvos edukologijos universitetas, Ugdymo mokslų fakultetas, Muzikos katedra, Studentų g. 39, 08106 Vilnius, 912597546@qq.com

³ Paernasi tarptautinė meno mokykla, Jian An g. 9, 100020 Beijing, Kinijos Liaudies Respublika, 1165108024@qq.com

Anotacija. Aptariant iššūkius Lietuvos edukologijos mokslinei bendruomenei, pabrėžiama, kad norint išeiti į tarptautinę areną, reikia spręsti pasauliui aktualias problemas ar bent remiantis lokaliniais tyrimais formuluoti pasaulinei mokslinei bendrijai aktualius mokslinio tyrimo rezultatus. Pastaraisiais metais, įgyvendinant tarptautinius iššūkius, tarpkultūrinio kompetentingumo ugdymas tampa viena prioritetinių veiklos sričių aukštojoje mokykloje, o tarpkultūrinės edukacijos tyrimai – pasaulinės tyrimų praktikos dalimi. Pateikiamo tyrimo tikslas – analizuoti muzikos edukologijos magistrantūros programoje studijuojančių užsienio studentų tarpkultūrinę patirtį, atskleidžiant tarpkultūrinio kompetentingumo raiškos tendencijas ir plėtojimo galimybes universitete. Tyrime dalyvavo 22 užsienio magistrantai (kinai), pasirinkę studijas Lietuvos edukologijos universiteto Ugdymo mokslų fakulteto Muzikos katedroje.

Esminiai žodžiai: *tarpkultūrinis kompetentingumas, būsimasis muzikos edukologas, užsienio magistrantas, asmeninis ir profesinis tobulėjimas.*

Įvadas

Temos aktualumas. Dabarties iššūkiai – globalizacijos procesai, kultūriniai pokyčiai – kelia naujus reikalavimus tarpkultūrinio kompetentingumo ugdymui(si). Aukštojo mokslo tarptautinės plėtros tendencijas geriausiai atspindi tarptautinio atvirumo, aukštųjų mokyklų ryšių plėtra ir dėl to augantis tarptautinis akademinis mobilumas. Tarpkultūrinio ugdymo(si) svarba yra akcentuojama Europos Sąjungos (*Education and Training in Europe 2020; Key competencies for Lifelong Learning*, 2010) ir Lietuvos švietimo dokumentuose (*Valstybinėje 2013–2022 metų strategijoje; Lietuvos pažangos strategijoje Lietuva 2030; Vizijoje „Mokslioji Lietuva 2030“; Aukštojo mokslo tarptautiškumo skatinimo 2013–2016 metų veiksmų plane*). Aukštojo mokslo tarptautiškumo skatinimas iškelia ir tarpkultūriškai kompetentingų muzikos edukologų rengimo būtinybę.

Tarpkultūrinė edukacija buvo ir yra daugelio užsienio edukologų mokslinių interesų centre (Deardorff, 2015; Paige ir Goode, 2009 ir kt.). Tarpkultūrinė kompetencija apibrėžiama kaip tinkama ir veiksminga sąveika tarp žmonių, kurie atstovauja skirtingai afektinei, kognityvinei ir elgesio orientacijai į pasaulį. Pripažįstama, kad tik realiame sąlytyje su kita kultūra išryškėja asmens tarpkultūrinio kompetentingumo lygmuo (Wintergerst, McVeigh, 2011; Fantini, 2009). Tarpkultūrinės kompetencijos pamatą sudaro tam tikrai veiklai atlikti reikalingų žinių, gebėjimų ir nuostatų visuma. Gebėjimas atlikti šią veiklą yra asmens tarpkultūrinis kompetentingumas (asmens savybė).

Profesinio rengimo kontekste tarpkultūrinis kompetentingumas įgauna vis kitokią reikšmę ir turinį, atsižvelgiant į ugdomą profesiją, studijų pakopą, profesinės veiklos pobūdį. Todėl tarpkultūrinio kompetentingumo ugdymas(is) aukštojoje mokykloje turi būti suvokiamas kaip asmenybės raida, apimanti bendruosius, profesinius ir dalykinius gebėjimus, kurie užtikrintų pasirengimą efektyviai dirbti įvairiuose tarpkultūrinuose kontekstuose (Virgailaitė-Mečkauskaitė, 2011). Deja, moksliniai tyrimai atskleidė, kad daugeliu atveju tarpkultūrinio kompetentingumo ugdymas vyksta nenuosekliai, menkas studijų dalykų užsienio kalba pasirinkimas, gana nedidelis užsienio kalba dėstančių dėstytojų skaičius, nelankstūs ugdymo(si) metodai.

Pastaraisiais metais Lietuvos ir užsienio mokslininkai yra atlikę nemažai tarpkultūrinio kompetentingumo tyrimų (Berardo ir Deardorff, 2012; Žydžiūnaitė, Lepaitė, Bubnys ir Čepienė, 2010; Williams, 2009 ir kt.). Ypač gilintasi į tarpkultūrinę edukaciją, kurios objektu įvardijama asmens komunikacinė tarpkultūrinė kompetencija (Chodzkień, 2012; Lustig ir Koester, 2010). Pedagogų tarpkultūrinis kompetentingumas ir jo ugdymo(si) prielaidos universitete analizuotos M. Niculescu ir D. Percec (2015), O. Odag, H. R. Wallin ir K. K. Kedzior (2015), V. Navickienės (2014), A. Norvilienės (2014), J. Jae-Eun (2013), S. Krajewskio (2011) ir kitų darbuose; išryškintos šios kompetencijos ugdymo ypatybės magistrantūros studijose (Virgailaitė-Mečkauskaitė, 2011); nagrinėtos tarpkultūrinės kompetencijos ugdymo galimybės taikant kooperuotų studijų (angl. *service-learning*) metodą (Barzelis ir Barcytė, 2009); gilintasi į patirtinio mokymosi

kitame kultūriniame kontekste ypatumus (Gerulaitienė, 2013). Tyrėjai akcentuoja ne tik studentų tarpkultūrinio kompetentingumo ugdymo(si), bet ir dėstytojų pasirengimo šiai veiklai ryšio svarbą.

Tyrimo problema. Nepaisant tarpkultūrinio kompetentingumo studijų gausos, stokojama empirinių tyrimų, analizuojančių muzikos edukologų tarpkultūrinio kompetentingumo specifiką ir ugdymo problemas. Muzikos edukologams ši kompetencija itin reikšminga vertinant dabartinius globalios visuomenės, kultūros suvokimo, edukacinės aplinkos pokyčius. Šiandienos muzikos edukologai turi būti pasirengę bendrauti ir bendradarbiauti daugiakultūroje visuomenėje, kurti tarpkultūrinius santykius, taip pat tirti, kritiškai vertinti bei kūrybiškai tobulinti esamą edukacinę aplinką kultūrinių, meninių, edukologinių poreikių aspektu. Tačiau tarpkultūrinio muzikos edukologų kompetentingumo ugdymo(si) galimybių tyrimai reti, ypač kalbant apie magistrantų iš užsienio rengimą universitete. Muzikinės edukacinės veiklos įtaka būsimųjų muzikos mokytojų tarpkultūrinio kompetentingumo plėtotei taip pat nėra empiriškai tyrinėta. Nors poreikis plėtoti tarpkultūrinį kompetentingumą aukštajame moksle yra pagrįstas ir išsamiai išanalizuotas, iki šiol nėra aišku, koks šiandienos muzikos edukologo veiklai tarpkultūrinis kompetentingumas yra būtinas, koks jo turinys, struktūra, sudarymo koncepcijos ir pan. Muzikos edukologų tarpkultūrinio kompetentingumo aprašymui trūksta ne tik konceptualių teorinių pagrindų, bet ir plačiau taikomų tyrimų metodologijos ir praktikos pavyzdžių. Todėl tyrimo **problema** apibrėžiama klausimu, kaip pasireiškia užsienio magistrantų – būsimųjų muzikos edukologų – tarpkultūrinis kompetentingumas ir kokios yra jo plėtojimo galimybės universitete.

Tyrimo objektas – būsimųjų muzikos edukologų tarpkultūrinis kompetentingumas.

Tyrimo tikslas – atskleisti Lietuvos edukologijos universitete studijuojančių užsienio magistrantų – būsimųjų muzikos edukologų – tarpkultūrinio kompetentingumo raiškos tendencijas ir jo ugdymo(si) prielaidas universitete.

Tyrimo uždaviniai: a) išsiaiškinti esminius užsienio studentų požiūrio į tarpkultūrinį muzikos edukologo kompetentingumą aspektus; b) nustatyti edukacinius veiksnius, darančius poveikį užsienio magistrantų, būsimųjų muzikos edukologų, tarpkultūriniam kompetentingumui.

Tyrimo organizavimas

Tyrimo dalyviai. Tyrime dalyvavo 22 Lietuvos edukologijos universiteto I kurso muzikos edukologijos magistrantūros programos užsienio studentai (kinai). Tiriamųjų imties daugumą sudarė merginos (63 proc.). Magistrantai iš užsienio bakalauro studijas yra baigę savo šalies (Kinijos) universitetuose, todėl jų tarpkultūrinės patirties, įgytos studijuojant Lietuvoje, aspektas buvo labai svarbus. Tyrimas atliktas 2016 m. gruodžio mėnesį.

Kokybinio tyrimo metodai. *Duomenų rinkimas.* Situacijai apie užsienio studentų tarpkultūrinio kompetentingumo sampratą ir jo plėtojamą universitete atskleisti buvo taikomas reflektavimo raštu metodas (Cohen, Manion ir Morrison, 2013). J. Tummonso ir V. Duckwortho (2012, 19) teigimu, refleksija „<...> yra pažinimo (mąstymo) procesas, kuris apima apgalvotą minčių, jausmų ir vertinimų analizę, orientuotą į praktiko įgūdžius ir rezultatus“. Siekiant, kad magistrantų refleksijos būtų kryptingos, sudarytas pagrindinių reflektavimą nukreipiančių klausimų sąrašas, kuris leido išsamiau apžvelgti situaciją šiais aspektais: 1) tarpkultūrinio kompetentingumo samprata, jo svarba studijuojant muzikos edukologiją universitete; 2) tarpkultūriniam kompetentingumui ir jo plėtojimui poveikį darantys edukaciniai veiksniai (akademinė aplinka, studijų turinys ir metodai, santykiai tarp dėstytojų ir studentų ir pan.). Tyrimo dalyvių buvo prašoma prisiminti, apmąstyti, įvertinti ir pateikti raštu patirtą konkretų tarpkultūrinio kompetentingumo pasireiškimą atvejį, pateikti konkrečių pavyzdžių.

Duomenų analizė. Rašytinių refleksijų turinys nagrinėtas taikant kokybinės turinio analizės metodą (Mayring, 2014). Teigtina, jog informanto pateiktas tekstas yra kokybinės turinio analizės medžiaga, atspindinti reflektavimo procesą, kuris yra esminis patirtinio mokymosi aspektas. Gauti rezultatai leidžia nustatyti konkretaus konteksto, kuriame veikia tiriamasis, ypatumus ir tuo remiantis numatyti veiklos bei kompetencijų plėtojimo poreikius. Tyrimo dalyviai rašė refleksijas gimtąja (kinų) kalba, aprašymų tekstas vėliau buvo išverstas į anglų kalbą (vertė magistrės X. Wang (2016) ir Y. Zhang (2016)).

Kokybinio tyrimo apribojimai. Kadangi tyrimui buvo pasirinkta netikimybinė imtis, gautų duomenų negalima apibendrinti, tačiau jie naudingi išvelgiant tam tikras tarpkultūrinio kompetentingumo raiškos tendencijas.

Tyrimo etika. Atliekant tyrimą vadovautasi bendraisiais kokybinio tyrimo etikos principais (Cohen, Manion ir Morrison, 2013).

Tyrimo rezultatai

Siekiant atskleisti Lietuvos edukologijos universitete studijuojančių magistrantų iš užsienio tarpkultūrinio kompetentingumo raiškos tendencijas, buvo prašoma apibūdinti tarpkultūrinį muzikos edukologo kompetentingumą. Užsienio studentų rašytinių refleksijų rezultatai atskleidė, kad svarbūs muzikos edukologo tarpkultūrinio kompetentingumo rodikliai yra: kultūros reiškinių žinojimas ir supratimas, užsienio kalbų mokėjimas, dalyvavimas muzikinėje kultūrinėje veikloje, gebėjimas bendrauti ir bendradarbiauti su kitų kultūrų atstovais, taip pat nuostatos ir asmeninės savybės, padedančios muzikos edukologui jo veikloje (žr. 1 lentelę).

Pirmoji kategorija – **kultūros reiškinių žinojimas ir supratimas** – yra orientuota į žinių ir intelektualinių gebėjimų dimensiją, apimančią gimtosios ir kitų kultūrų pažinimą, panašumų ir skirtumų identifikavimą, jų charakteristikas ir specifiskumus, gebėjimą

suprasti ir interpretuoti savo ir kitos kultūros kontekstus, taip pat žinios apie kitų kultūrų švietimo sistemos ypatumus (Žydžiūnaitė ir Bubnys, 2010). Magistrantai iš užsienio, studijuojantys Lietuvoje, prisimindami akimirkas, atvykus studijuoti į Lietuvą, teigia: „Mes nebuvome pirmieji kinų studentai, atvykę į Lietuvos edukologijos universitetą. Dauguma kinų važiuoja studijuoti į Angliją, Vokietiją, Lenkiją, nes nieko nežino apie Lietuvą. Kai jie atvažiuoja mūsų aplankyti į Lietuvą, sako, kad čia jaučiasi kaip namie ir visada nori sugrįžti.“ Tikėtina, kad refleksijose išryškėjusios teigiamos užsienio studentų nuostatos ir patirti išgyvenimai, gali daryti poveikį jų tarpkultūriniam kompetentingumui.

1 lentelė. Muzikos edukologo tarpkultūrinio kompetentingumo apibūdinimas

Refleksijos ištrauka	Subkategorija	Kategorija
<i>Manau, labai svarbu žinoti ir gerbti savo šalies tradicijas, istoriją, taip pat puoselėti esmines kultūrinės vertybes</i>	Žinios ir supratimas apie gimtąją kultūrą	Kultūros reiškinii žinojimas ir supratimas
<i>Studijuojau Europoje tik dvejus metus. Tačiau Kinijos ir Lietuvos kultūra, istorija, papročiai labai skiriasi <...></i>	Žinios ir supratimas apie kitas kultūras	
<i>Pamažu pradėjau pažinti Lietuvos kultūrą, nes mokiausi atlikti daug lietuvių kompozitorių kūrinių, dalyvavau koncertuose, keliavau po Lietuvą</i>	Gebėjimas suprasti ir interpretuoti savo ir kitos kultūros kontekstus	
<i><...> reikėjo laiko susipažinti su studijų Lietuvoje ypatumais, dėstytojų taikomais metodais. Bet studijuoti Lietuvoje mums labai patinka <...></i>	Žinios apie kitų kultūrų švietimo sistemos ypatumus, ugdymo metodus	
<i>Vis dėlto didžiausias iššūkis ir kliūtis studijų pradžioje buvo nepakankamas anglų kalbos mokėjimas</i>	Anglų kalbos mokėjimas	Užsienio kalbų mokėjimas
<i>Muzikos kūrinių interpretavimas ir dalyvavimas muzikiniuose projektuose, koncertuose, bendravimas su lietuvių studentas ir dėstytojais sudarė galimybę tarsi „iš vidaus“ pažinti Lietuvą ir jos muzikinę kultūrą</i>	Naujų žinių apie Lietuvos muzikinę kultūrą atradimas	Dalyvavimas muzikinėje kultūrinėje veikloje
<i>Mūsų (kinų studentų) problema buvo įgimtas uždaramas, kuklumas, nuolankumas, drąsos bendraujant su studijų kolegomis ir dėstytojais stoka. Trukdė ir bendravimo anglų kalba patirties stoka</i>	Bendravimas ir su kitų kultūrų atstovais	Komunikaciniai ir bendravimo gebėjimai

Refleksijos ištrauka	Subkategorija	Kategorija
<...> <i>Labiausiai norėjosi pakeliauti ir pamatyti kitą šalį, pažinti jos kultūrą, studijuoti Europoje, išmokti užsienio kalbų</i>	Noras atrasti, sužinoti	Nuostatos, asmeninės sąvybės
<i>Žavimės Lietuvos kultūros paveldu, bažnyčiomis, teatrais, koncertais, gausybe kultūros renginių. Čia tiek žmonių domisi menu, lanko kultūros renginius!</i>	Pagarba kultūrinėms vertybėms	
<i>Studijos užsienyje išmokė lanksčiai reaguoti naujose situacijose <...> Vis dėlto sunkiausia buvo prisitaikyti, laisvai bendrauti, išvengti konfliktinių situacijų <...></i>	Gebėjimas prisitaikyti	
<...> <i>man asmeniškai labai trukdė susikaustymas, baimė bendrauti, pasakyti ką nors netaisyklingai anglų kalba. Įgyti drąsos reikėjo daugiau laiko</i>	Drąsa bendrauti	
<i>Studijos Lietuvoje pakeitė požiūrį į daugelį dalykų: profesiją, save, santykius su žmonėmis. Aktyvi koncertinė veikla sustiprino pasirinktos veiklos motyvaciją ir jos tarpkultūrinį prasmingumą</i>	Noras tobulėti	

Pagarba ir žavėjimasis kita šalimi, jos gamta, aplinka, žmonėmis pastebimas ir kituose studentų samprotavimuose: „*Atvažiaavę šūkčiojome iš nuostabos, o, koks čia žydrai mėlynas dangus ir kiek jo daug, kokie debesys, kiek daug sniego žiemą, kiek daug miškų ir tiek mažai žmonių! Ir žmonės čia labai geri, draugiški, šilti ir nuoširdūs.*“ Manytina, kad užsienio studentų kitos šalies pažinimas vyksta per gimtoje kultūroje internalizuotas vertybes, leidžiančias jiems sieti bei lyginti savo kultūros vertybes, nuostatas ir elgsenas su svetimąja, atrasti bei pripažinti skirtumus (Wintergerst ir McVeigh, 2011). Analizuojant rašytinių refleksijų turinį paaiškėjo, kad studentai iki magistrantūros studijų nedaug žinojo apie Lietuvą, tačiau jų motyvai studijuoti užsienio universitete nulemti kultūrinio ir profesinio konteksto („*Labiausiai norėjosi pažinti kitą šalį, jos kultūrą, studijuoti Europoje, išmokti užsienio kalbų*“).

Paaikėjo, kad beveik visi magistrantūros studijas Lietuvoje pasirinkę užsienio studentai kritiškai vertina savo **užsienio kalbų mokėjimą** (antroji kategorija). Jie teigia, kad „*gali bendrauti įvairiais klausimais (ypač esant pagalbai iš šalies) anglų kalba, tačiau sunkiai sekasi skaityti mokslinę literatūrą, rašyti publikacijas, diskutuoti profesinės veiklos klausimais*“. Tyrimo dalyvių manymu, „*užsienio kalbų mokymuisi per mažai laiko ir dėmesio buvo skiriama bakalauro studijų metu savo šalies universitetuose*“. Dėl šios priežasties magistrantams sudėtinga įgyti naujų dalyko žinių, vykdyti tiriamąją veiklą

(įsitraukti į tarptautinius mokslinius tyrimus, dalyvauti konferencijose, rengti kursinius projektus, magistro darbus). Dažniausiai iš atvykusių studentų nereikalaujama puikiai mokėti užsienio kalbą, tačiau, norint pasiekti geresnių akademinų rezultatų ir įsilieti į naują kultūrą, ši kompetencija tampa esminė (Virgailaitė-Mečkauskaitė, 2011). Tuo tikslu magistrantūros studijų Lietuvos edukologijos universitete metu magistrantams iš užsienio buvo sudarytos galimybės papildomai tobulinti anglų kalbos žinias bei komunikavimo gebėjimus, taip pat mokytis lietuvių kalbos. Studentai pripažino, kad „*iki studijų Lietuvoje mažai yra tekę bendrauti su užsieniečiais (ypač iš angliškai kalbančių šalių), todėl trūksta bendravimo užsienio kalbomis įgūdžių ir patirties*“. Tačiau pozityvus užsienio magistrantų požiūris į kitų kalbų mokymąsi, siekis turėti svetimų kultūros kalbinių žinių („*Labai patiko lietuvių kalbos mokymas(is)*“), tikėtina, padės sėkmingai įsitvirtinti kitoje šalyje.

Dalyvavimas muzikinėje kultūrinėje veikloje (trečioji kategorija) svarbus visų muzikos profesijų atstovams. Tačiau ypatingą vietą jis užima muzikos edukologo tarpkultūrinio kompetentingumo sklaidoje (Wang, 2016; Zhang, 2016). Dalyvavimas muzikinėje kultūrinėje veikloje sietinas su į asmeninius ir profesinius poreikius orientuota veikla (tobulinti muzikinius gebėjimus, muzikinėje veikloje atrasti netikėtų įžvalgų, dalytis su kitais savo patirtimi, geriau suprasti save ir aplinką, atlikti reikšmingus edukacinius vaidmenis). Magistrantai iš užsienio pastebi, kad „*muzikos kūrinių interpretavimas ir dalyvavimas muzikinėje kultūrinėje veikloje (projektuose, koncertuose), edukacinės išvykos po Lietuvą, bendravimas su kitos šalies studentas ir dėstytojais sudarė galimybę tarsi „iš vidaus“ pažinti Lietuvą ir jos kultūrą <...>*“. Tyrimo dalyviai įžvelgia glaudų muzikos atlikimo meno ir kultūros ryšį, todėl tarpkultūrinį muzikos edukologo kompetentingumą supranta kaip kultūrinės kompetencijos išvestinę: „*muzikos edukologijos studijos neatsiejamos nuo šalies kultūros*“, „*interpretuodama lietuvių kompozitorių muziką aš daug geriau supratu skirtingus kultūrinius kontekstus*“. Tikėtina, tikslingas edukacinių sąlygų organizavimas realiam užsienio studentų sąlyčiui su kita kultūra, įvairių šalies pažinimo strategijų taikymas, siekiant integruoti juos į šalies kultūrinį pažinimo procesą, gali daryti poveikį būsimųjų muzikos edukologų (užsienio magistrantų) tarpkultūriniam kompetentingumui (Chodzkienė, 2012).

Verta pastebėti, kad menas laikomas tam tikra kalba ir komunikacijos priemone. Analizės metu išskirta ketvirtoji kokybinė kategorija – **komunikaciniai ir bendravimo gebėjimai** – atspindi tyrimo dalyvių požiūrį į muzikos edukologo gebėjimus bendrauti su skirtingų kultūrų atstovais, užmegzti tarpasmeninius ryšius. Magistrantai iš užsienio pažymėjo, jog „*mūsų (kinų studentų) problema buvo įgimtas uždarumas, kuklumas, nuolankumas, drąsos bendraujant su studijų kolegomis ir dėstytojais stoka. Trukdė ir bendravimo užsienio kalba patirties stoka*“. Tačiau dauguma studentų teigia siekiantys „*plėsti savo kultūrinį akiratį bendraudami*“, „*keliaudami po kitas šalis*“, „*komunikuodami su kitos kultūrinės bendruomenės studentais ir dėstytojais*“.

Kokybinės turinio analizės rezultatai išryškino **nuostatas ir asmenines savybes** (penktoji kategorija), padedančias muzikos edukologui jo profesinėje veikloje; tai: *noras atrasti ir*

sužinoti, pagarba vertinant kitą kultūrą, kultūrinės vertybės, taip pat gebėjimas prisitaikyti, drąsa bendrauti, noras tobulėti. Tyrimo dalyviai pastebi, kad sudėtingiausia buvo prisitaikyti prie naujos kultūrinės aplinkos: „atvykus į Lietuvą viskas buvo labai nauja (grynas oras, visur labai švaru, mažai žmonių, jokių eismo „kamščių“). Tačiau sunkiausia buvo prisitaikyti, laisvai bendrauti, išvengti konfliktinių situacijų (ypač laikantis bendrabutyje nustatytų taisyklių), priprasti prie kitokio maisto, valgymo įpročių.“ Akivaizdu, kad užsienio magistrantai susiduria su įvairiomis problemomis ir situacijomis Lietuvoje. Savo asmenines savybes studentai vertina kaip tobulintinas: „<...> mes stengiamės laiku ir kruopščiai atlikti užduotis, stengiamės būti atsakingi ir pareigingi, tačiau dar labai stokojame organizuotumo, iniciatyvumo, kūrybiškumo, atvirumo naujovėms, pasitikėjimo savimi.“ Dėstytojai pastebi, kad studentai (kinai) kuklūs, smalsūs, geranoriški ir nuoširdūs, kartais sentimentalūs ir savikritiški, nedrįsta bendrauti dėl užsienio kalbos barjero, ne visada punktualūs. Lietuvoje studijuojančių užsienio magistrantų manymu, muzikos edukologui, norinčiam tobulėti bei sėkmingai adaptuotis šiuolaikinėje daugiakultūroje visuomenėje, būtina „saugoti ir plėtoti savo šalies kultūrą ir kaupti žinias apie kitas kultūras“, „pažinti kitų šalių kultūrinę, akademinę, socialinę gyvenimą“, „gerbti savo ir kitų šalių tautinį tapatumą“, „viskuo domėtis“, „neužsisklęsti“, „būti smalsiam“. Tyrimo dalyvių manymu, labai svarbi yra „vidinė motyvacija“, „noras tobulėti“ ir „nuolat tobulinti savo tarpkultūrinį kompetentingumą“.

Tyrimu taip pat siekta nustatyti edukacinius veiksnius, galinčius daryti poveikį būsimųjų muzikos edukologų tarpkultūriniam kompetentingumui. Kokybinės turinio analizės rezultatai išryškino studijų užsienyje, studijuojamo dalyko, studijų turinio ir metodų, taip pat santykių tarp dėstytojų ir studentų edukacinę svarbą plėtojant užsienio magistrantų tarpkultūrinį kompetentingumą (2 lentelė).

Studijos užsienyje laikytinos prioritetiniu tarpkultūrinio kompetentingumo plėtojimo veiksniumi, skatinančiu naujų žinių įgijimą, plečiančiu studentų pasaulėvaizdį, keičiančiu jų vertybinių nuostatų skalę, patvirtinančiu užsienio kalbų mokėjimo svarbą (Cushner, 2009): „Studijuojant Lietuvoje atsirado noras sužinoti daugiau apie kitas šalis, jų kultūrą, išmokti užsienio kalbų.“ Tyrimo dalyviai pažymi, kad „studijų metu teko daug kalbėti, skaityti, rašyti užsienio kalba“. Kokybinė turinio analizė atskleidė **studijuojamo dalyko** reikšmę muzikos edukologo tarpkultūriniam kompetentingumui: „<...> muziko specialybė, profesija ir būsima veikla yra labai tarpkultūriška.“ Taip pat išryškinta **studijų turinio ir metodų** svarba plėtojant užsienio studentų tarpkultūrinį kompetentingumą universitete. Tyrimo dalyvių nuostatas šiuo klausimu atspindi toks palyginimas: „Studijų programa, ugdymo turinys ir metodai Kinijos ir Lietuvos universitetuose skiriasi“; „Mūsų šalyje studentai paskaitose pasyvūs, be jokio susidomėjimo, iniciatyvos. Jie tik sėdi, klauso ir stengiasi kuo daugiau įsiminti. Pateikiama labai daug namų darbų užduočių. Dėstytojai išdėsto paskaitų medžiagą ir organizuoja žinių patikrinimą“; „Lietuvoje viskas kitaip: dėstytojai charizmatiški, valdo auditoriją, stengiasi sudominti savo dalyku. Jie „dega“ tuo, ką daro, ir „užkrečia“, sudomina, įtraukia studentus“; „interpretuojant muziką labiau akcentuojamas emocinis, giluminis atliekos muzikos turinys ir jo perteikimas, o mūsų šalyje

2 lentelė. Tarpkultūrinio kompetentingumo plėtojimo veiksniai

Kategorija	Savo šalyje įgyta patirtis	Lietuvoje įgyta patirtis
Studijos užsienyje	<i>Neturėjom jokių išankstinių žinių ir nuostatų apie Europos šalis ir jų kultūrą</i>	<i>Studijuojant Lietuvoje atsirado noras sužinoti daugiau apie kitą šalį, jos kultūrą, išmokti užsienio kalbų</i>
Studijuojamas dalykas	<i>Manau, pati muziko specialybė, profesija ir būsima veikla yra labai tarpkultūriška. Juk sakoma, kad „menas neturi sienų“</i>	<i>Kultūros, edukologijos, muzikos dalykų studijos yra vienas iš svarbiausių dalykų studijuojant muzikos edukologiją <...></i>
Studijų turinys ir metodai	<i>Studijų programa, ugdymo turinys Kinijos ir Lietuvos universitetuose skiriasi. Kinijoje nebuvo akcentuojama tarpkultūrinė edukacija, nesusidūrėme su užsienio kalbomis dėstančiais pedagogais, studentais iš užsienio</i>	<i>Labiausiai tarpkultūriškumas ugdomas paskaitose apie Lietuvos kultūrą, istoriją, praeitį, mitus, legendas, taip pat universitetą. Studijų metu teko daug kalbėti, skaityti, rašyti anglų kalba. Labai patiko lietuvių kalbos mokymas(is)</i>
	<i>Neteko Kinijoje dalyvauti muzikiniuose projektuose, bendruose studentų ir dėstytojų koncertuose. Dažniausiai vyksta egzaminai, atsiskaitymai. Mokantis atlikti muziką Kinijoje labiau akcentuojamas techninis atlikėjo meistriškumas (kuo greičiau groji – tuo geriau groji)</i>	<i>Labai patiko teminio muzikinio edukacinio projekto „Tarpkultūrinis dialogas. Skirtingos kultūros – vienas pasaulis“ rengimas ir jo pristatymas universiteto, miesto bendruomenei. Projektinės užduotys (savarankiškai pasirinkti ir interpretuoti lietuvių kompozitorių kūrinius) buvo įdomios ir skatino tarpkultūrinę edukaciją</i>
Santykiai tarp dėstytojų ir studentų	<i>Santykiai su dėstytojais gana formalūs. Dėstytojas mūsų šalyje yra autoritetas, su juo nepasiginėysi... <...> niekada negavome tiek dėmesio ir šilumos iš dėstytojų, kaip Lietuvoje</i>	<i>Čia labai atviras, glaudus, šiltas ir nuoširdus bendravimas su studentais. Dėstytojai paskaitose kuria teigiamą atmosferą, motyvuoja ir sudomina savo dalyku, kolegiškai bendrauja, skatina diskutuoti, išsakyti savo nuomonę</i>

visas dėmesys skiriamas techninių atlikėjo įgūdžių tobulinimui“. Akivaizdu, kad studentai susiduria su nauju akademinio darbo organizavimu, dėstytojo ir studento vaidmenimis.

Duomenys atskleidžia, kad ugdymo(si) strategijų bei metodų taikymas muzikos edukologijos studijų procese vertinimas palankiai. Užsienio magistrantai akcentuoja aktyvinančių mokymo(si) metodų (individualaus projekto rengimo ir pristatymo, savarankiškų studijų, mokymosi grupėmis, reflektvyviojo rašymo užduočių, diskusijų ir kt.) svarbą tarpkultūrinio kompetentingumo plėtojimo procese: *„Paskaitose labai daug interaktyvios veiklos, individualių ir grupinių užduočių, teorijos ir praktikos integravimo. Skatinamos diskusijos, refleksijos“*; *„Labai patiko teminio muzikinio edukacinio projekto „Tarpkultūrinis dialogas. Skirtingos kultūros – vienas pasaulis“ rengimas ir jo pristatymas*

universiteto, miesto bendruomenei“. Galima teigti, kad aktyvinančio ugdymo(si) procese didėja studentų motyvacija savarankiškam, savireguliuojančiam mokymuisi, stiprėja pasitikėjimas savimi, užtikrinama požiūrių, vertybių ir lūkesčių kaita. Galima manyti, kad aktyvi koncertinė veikla skatino užsienio studentus tarsi „iš vidaus“, t. y. per muzikinės veiklos patirtį, susipažinti su kitos šalies muzikine kultūra: „*teminio muzikinio edukacinio projekto „Tarpkultūrinis dialogas. Skirtingos kultūros – vienas pasaulis“ rengimas ir jo pristatymas universiteto, miesto bendruomenei plėtoja tarpkultūriškumą tikrąja to žodžio prasme*“; „*projektinės užduotys (savarankiškai pasirinkti lietuvių kompozitorių kūrinius) buvo įdomios ir skatino tarpkultūrinę edukaciją*“. Tyrimo dalyviai pageidauja „*daugiau muzikinių kultūrinių renginių, koncertų, projektų, edukacinių išvykų*“.

Kokybinės turinio (angl. *content*) analizės rezultatai atskleidė ir **dėstytojų bei studentų sąveikos** svarbą tarpkultūrinio kompetentingumo įtvirtinimui: „*čia labai atviras, glaudus, šiltas ir nuoširdus bendravimas su studentais*“, „*dėstytojai paskaitose kuria teigiamą atmosferą*“, „*kolegiškai bendrauja*“, „*skatina diskutuoti, išsakyti savo nuomonę*“, „*motyvuoja ir sudomina savo dalyku*“, „*pasitelkia įvairius metodus, leidžiančius pasiekti gerų rezultatų*“. Tikėtina, kad partneriškas (pagrįstas dialogu, bendradarbiavimu) bendravimas su dėstytojais padėjo atsiskleisti kūrybinėms užsienio studentų galioms, skatino būsimojus muzikos edukologus nuolat tobulėti, siekti profesinio meistriškumo ir asmeninės saviraiškos.

Apibendrinimas ir diskusija

Tarpkultūrinio kompetentingumo ugdymas(is) apibūdinamas kaip mokymosi visą gyvenimą, asmeninės raidos, esant tam tikroms pedagoginėms sąlygoms ir teigiamai patirčiai, rezultatas (Cushner ir Mahon, 2009a). Labai svarbus vaidmuo ugdant tarpkultūrinį užsienio studentų kompetentingumą tenka aukštojo mokslo institucijai ir tarptautiškumo plėtojimui joje (Chodzkiene, 2012; Jon, 2013). Tyrimai parodė, kad taikant kryptingo tarpkultūrinio ugdymo strategijas ir edukacines priemones, galimi reikšmingi tarpkultūrinio kompetentingumo raiškos pokyčiai (Dănescu, 2015; Norvilienė, 2014; Dalib, Harun ir Yusoff, 2014; Krajewski, 2011 ir kt.).

Atliktas tyrimas atskleidė užsienio magistrantų tarpkultūrinio kompetentingumo, kaip svarbaus profesinio, asmeninio ir kultūrinių vertybių ugdymo galimybes. Studentai iš užsienio muzikos edukologo tarpkultūrinio kompetentingumo raišką sieja su kultūros reiškinių žinojimu ir supratimu, užsienio kalbos žiniomis, dalyvavimu muzikinėje kultūrinėje veikloje, gebėjimu bendrauti ir bendradarbiauti su kitų kultūrų atstovais. Jie išryškino asmenines savybes ir nuostatas (pagarba vertinant kitą kultūrą, noras atrasti ir sužinoti, tobulėti), padedančias muzikos edukologui jo veikloje. Verta pastebėti, kad muzikos dalykas yra labai specifiškas, todėl muzikos edukologo tarpkultūrinis kompetentingumas įgyja specifinių bruožų tiek dėl meninės raiškos ypatumų, tiek dėl jų sąsajų su edukacine

veikla. Jie lemia tarpkultūrinio kompetentingumo formavimo(si) ir ugdymo(si) ypatumus. Edukacinėje veikloje muzikos edukologas reiškiasi „muziko menininko“ bei „muziko edukologo“ (asmenybių ugdytojo) vaidmenyse. Todėl jo veikla sėkminga, kai polinkiai į meninę ir edukacinę veiklą glaudžiai sąveikauja. Vis dėlto reikėtų pastebėti, kad dauguma mūsų tyrime dalyvavusių užsienio magistrantų neižvelgia platesnių perspektyvų tarpkultūrinio kompetentingumo plėtrai vykdant mokslinę tiriamąją veiklą. Šioje studijų pakopoje tyrėjo kompetencija apibrėžiama kaip viena iš svarbiausių (Studijų pakopų aprašas, 2016).

Palyginus mūsų ir kitų Lietuvos mokslininkų panašių darbų rezultatus, galima teigti, kad egzistuoja daugybė tarpkultūrinio kompetentingumo interpretacijų ir jo struktūros modelių (Savvides, 2014; Berardo ir Deardorff, 2012 ir kt.). Kai kurių pateiktų modelių elementus galima pritaikyti ugdant bei vertinant muzikos edukologų tarpkultūrinį kompetentingumą. Mūsų tyrimo duomenys patvirtina E. Virgailaitės-Mečkauskaitės (2011) duomenis, kad kultūros įtaka yra labai svarbus magistrantų iš užsienio, studijuojančių ar studijavusių Lietuvoje, tarpkultūrinio kompetentingumo ugdymo(si) veiksnys. Vis dėlto šio tyrimo duomenys skiriasi nuo minėtos autorės empirinių išvalgų, kai buvo vertinamas Lietuvos aukštojo mokslo kontekstas, studentų iš Europos šalių ir JAV požiūriu: užsienio studentai, kaip ir Lietuvos universitetuose studijuojantys bei turintys tarptautinės patirties magistrantai, pastebi, kad Lietuvoje vyrauja tradicinis mokymas, nepakankama dėstytojų užsienio kalbų kompetencija, dalykinio bendradarbiavimo su studentais stoka, mažai diskusijų ir labai daug teorijos. Mūsų tyrime, analizuojant studentų kinų akademines patirtis, paaiškėjo, kad edukacinė aplinka (studijų sąlygos, dėstytojų kompetencijos, psichologinės sąlygos) Lietuvos edukologijos universitete yra pakankamai orientuota į šiuolaikinę mokymosi paradigmą ir įgalinanti studentus iš užsienio plėtoti tarpkultūrinį kompetentingumą. Taip pat paaiškėjo, kad interaktyviųjų metodų (projektų rengimas ir pristatymas, diskusijos, savirefleksijos) taikymas studijų procese gali būti traktuojamas kaip perspektyvi muzikos edukologų tarpkultūrinio kompetentingumo plėtojimo gairė.

Pasirinktas analizuoti būsimųjų muzikos edukologų (užsienio magistrantų) tarpkultūrinio kompetentingumo raiškos atvejais yra tik vienas edukologijos magistrantų rengimo kontekste, leidžiantis suprasti tarpkultūrinio kompetentingumo įvairovę ir jo plėtojimo galimybes universitete. Atliktas tyrimas atveria perspektyvą tarpkultūrinio kompetentingumo plėtojimo muzikine veikla iniciatyvoms ir nubrėžia tolesnių tyrimų gaires. Aktualu tiksliau apibrėžti ir praktiškai patikrinti muzikinės veiklos įtakos optimizavimo muzikos edukologų tarpkultūriniam kompetentingumui strategijas, palyginti skirtingų edukacinės praktikos dalyvių (lietuvių ir užsienio studentų, dėstytojų, mokytojų, mokinių) nuostatas muzikos edukologo edukacinės veiklos tarpkultūrinio kompetentingumo atžvilgiu, išryškinti tarpkultūrinio kompetentingumo kaitą studijų ir edukacinės praktikos metu. Plėtojant būsimųjų muzikos edukologų tarpkultūrinį kompetentingumą, svarbu išvelgti platesnes studijuojančiųjų asmenybinio ugdymo(si), asmeninių ir profesinių vertybių, požiūrių ir nuostatų ugdymo perspektyvas. Tam tikslui ir šiandien galima pasitelkti profesoriaus B. Bitino (2013), ilgamečio ugdymo filosofijos puoselėtojo, išvalgą, sudarančias

itin vertingą jo teorinio palikimo dalį. Verta dėmesio nuostata, jog kitų kultūrų pažinimo reikšmė tampa svarbi, nes atveria naujas palyginimo galimybes.

Išvados

1. Šiandienos muzikos edukologai turi būti pasirengę tirti, kritiškai vertinti bei kūrybiškai tobulinti esamą edukacinę aplinką kultūrinių, meninių, edukologinių poreikių aspektu. Tarpkultūrinis muzikos edukologo kompetentingumas apibrėžiamas kaip asmens savybė, edukacinei veiklai atlikti reikalingų žinių, gebėjimų, nuostatų visuma, svarbi sėkmingai muzikos edukologo veiklai skirtingų kultūrų sąveikos kontekste.

2. Kokybinės turinio analizės rezultatai atskleidė, kad Lietuvos edukologijos universitete studijuojantys užsienio magistrantai muzikos edukologo tarpkultūrinį kompetentingumą sieja su kultūros reiškinių žinojimu ir supratimu, užsienio kalbos žiniomis, dalyvavimu muzikinėje kultūrinėje veikloje, gebėjimu bendrauti su kitų kultūrų atstovais, nuostatomis ir asmeninėmis savybėmis, padedančiomis muzikos edukologui jo veikloje. Studentai iš užsienio išvelgia glaudų tarpkultūrinio pažinimo, kultūrinio tapatumo, mokymosi iš kitų kultūrų svarbą tarpkultūriniam muzikos edukologo kompetentingumui.

3. Studijos užsienyje laikytinos prioritetiniu būsimųjų muzikos edukologų tarpkultūrinio kompetentingumo veiksmu, skatinančiu kitų kultūrų pažinimą, patvirtinančiu užsienio kalbų mokėjimo svarbą ir atveriančiu kelią į asmeninį ir profesinį tobulėjimą. Kokybinės turinio analizės rezultatai atskleidė, kad itin reikšmingi veiksniai, lemiantys užsienio magistrantų tarpkultūrinį kompetentingumą yra studijuojamas dalykas, studijų turinys ir metodai, santykiai tarp dėstytojų ir studentų.

Literatūra

- Aukštojo mokslo tarptautiškumo skatinimo 2013–2016 metų veiksmų planas.* (2013). LR švietimo ir mokslo ministro įsakymas, Nr. V-878.
- Barzėlis, A. ir Barcytė, L. (2009). Studentų tarpkultūrinės kompetencijos ugdymas taikant kooperuotų studijų metodą. *Jaunųjų mokslininkų darbai*, 2(23), 83–90.
- Berardo, K. ir Deardorff, D. K. (2012). *Building Cultural Competence: Innovative Intercultural Training Activities and Models*. Sterling, VA: Stylus Publishing LLC.
- Bitinas, B. (2013). *Rinktiniai edukologiniai raštai, I*. Vilnius: Edukologija.
- Chodzkienė, L. (2012). *Europos Sąjungos pedagogo tarpkultūrinė komunikacinė kompetencija ir jos tobulinimo socioedukaciniai veiksniai: Daktaro disertacija, socialiniai mokslai, edukologija (07 S)*. Vilnius: Edukologija.
- Cohen, L., Manion, L. ir Morrison, K. (2013). *Research Methods in Education* (7th ed.). New York: Routledge.

- Cushner, K. (2009). The Role of Study Abroad in Preparing Globally Responsible Teachers. Iš R. Lewin (Ed.), *The Handbook of Practice and Research in Study Abroad: Higher Education and the Quest for Global Citizenship* (p. 151–169). NY: Routledge.
- Cushner, K. ir Mahon, J. (2009a). Developing the Intercultural Competence of Educators and Their Students: Creating the Blueprints. Iš D. K. Deardorff (Ed.), *The SAGE Handbook of Intercultural Competence* (p. 304–320). SAGE Publications Inc.
- Dalib, S., Harun, M. ir Yusoff, N. (2014). Reconceptualizing Intercultural Competence: A Phenomenological Investigation of Students' Intercultural Experiences. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 155, 130–135. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.10.268
- Dănescu, E. (2015). Intercultural Education from the Perspective of Training Didactic Competences. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 180, 537–542. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.02.156
- Deardorff, D. K. (2015). *Demystifying Outcomes Assessment for International Educators: a Practical Approach*. Sterling, VA: Stylus Publishing LLC.
- Education and training in Europe 2020 – the contribution of education and training to economic recovery, growth and jobs*. (2012). Europos Tarybos išvados. Prieiga per internetą: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/policy-framework_en.htm.
- Fantini, A. (2009). Assessing Intercultural Competence Issues and Tools. Iš *The Sage Handbook of Intercultural Competence*. Sage Publications Inc.
- Gerulaitienė, E. (2013). Patirtinio mokymosi kitame kultūriniam kontekste ugdymo praktikos, plėtojant tarpkultūrinę kompetenciją, ypatumų analizė. *Socialiniai mokslai. Edukologija. Jaunųjų mokslininkų darbai*, 1(39), 25–32.
- Jon, J. E. (2013). Realizing Internationalization at Home in Korean Higher Education: Promoting Domestic Students' Interaction with International Students and Intercultural Competence. *Journal of Studies in International Education*, 17(4), 455–470. doi: 10.1177/1028315312468329
- Key competencies for Lifelong Learning – A European Reference Framework. Implementation of Education and Training*. (2010). Work programme. Prieiga per internetą: <http://europa.eu.int>.
- Krajewski, S. (2011). Developing intercultural competence in multilingual and multicultural student groups. *Journal of Research in International Education*, 10(2), 137–153. doi: 10.1177/1475240911408563
- Lustig, M. W. ir Koester, J. (2010). *Intercultural Competence: Interpersonal Communication Across Cultures*. Allyn & Becon.
- Mayring, Ph. (2014). *Qualitative Content Analysis: Theoretical Foundation, Basic Procedures and Software Solution: Monograph*. Prieiga per internetą: <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:0168-ssoar-395173>.
- Mazlaveckienė, G. (2015). *Būsimų užsienio kalbų mokytojų kultūrinis kompetentingumas ir jo ugdymo(si) prielaidos: Daktaro disertacija, socialiniai mokslai, edukologija (07 S)*. Vilnius: Edukologija.
- Navickienė, V. (2014). The Development of College Teachers' Intercultural Competences and Their Application in Educational Activity. *Bildungswissenschaften und akademisches*

- Selbstverständnis in einer globalisierten Welt = Education and Academic Self-Concept in the Globalized World*, 28, 489–501. Frankfurt am Main: Peter Lang Edition.
- Niculescu, M. ir Percec, D. (2015). Intercultural Education in the Pre-service and In-service Teacher Training and Development. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 180, 892–898. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.02.237
- Norvilienė, A. (2014). Tarpkultūrinės studentų kompetencijos ugdymo(si) veiksniai. *Socialinis ugdymas*, 38(2), 40–55. doi: 10.15823/su.2014.04
- Odag, O., Wallin, H. R. ir Kedzior, K. K. (2015). Definition of Intercultural Competence According to Undergraduate Students at an International University in Germany. *Journal of Studies in International Education*. SAGE journals. Prieiga per internetą: <http://jsi.sagepub.com/content/early/2015/05/18/1028315315587105.abstract>.
- Paige, R. M. ir Goode, M. L. (2009). Intercultural Competence in International Education Administration – Cultural Mentoring: International Education Professionals and the Development of Intercultural Competence. *The Sage Handbook of Intercultural Competence*. USA: Sage.
- Savvides, N. (2014). Methodological Issues in International, Intercultural and Comparative Education. *Research in Comparative and International Education*, 9(4), 370–374. doi: 10.2304/rcie.2014.9.4.370
- Studijų pakopų aprašas*. (2011). Patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 16 d. įsakymu Nr. V-2012.
- Tummons, J. ir Duckworth, V. (2012). *Doing your research project in the lifelong learning sector*. Maidenhead, Berkshire: McGraw-Hill Education.
- Virgailaitė-Mečkauskaitė, E. (2011). *Tarpkultūrinės kompetencijos ugdymas aukštojo mokslo internacionalizacijos kontekste (magistrantūros studijų aspektas): Daktaro disertacija, socialiniai mokslai, edukologija (07 S)*. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla.
- Wang, X. (2016). *Artistic Self-expression of Future Music Educators and Preconditions For its (self-) development: Master's Thesis (social sciences, arts pedagogy)*. Lithuanian University of Educational Sciences.
- Williams, T. R. (2009). The Reflective Model of Intercultural Competency: A Multidimensional, Qualitative Approach to Study Abroad Assessment. *Frontiers: the Interdisciplinary Journal of Study Abroad*, 18, 289–306.
- Wintergerst, A. C. ir McVeigh J. (2011). *Tips for Teaching Culture. Practical Approaches to Intercultural Communication*. NY: Pearson Education.
- Zhang, I. (2016). *Factors for Developing Future Music Teachers' Intercultural Competence: Master's Thesis (social sciences, arts pedagogy)*. Lithuanian University of Educational Sciences.
- Žydžiūnaitė, V. ir Bubnys, R. (2010). *Savęs vertinimo apie turimą tarpkultūrinę kompetenciją instrumentas*. Vilnius: Vilniaus kooperacijos kolegija.
- Žydžiūnaitė, V., Lepaitė, D., Bubnys, R. ir Čepienė, A. (2010). *Tarpkultūrinės kompetencijos ugdymo(si) metodologija*. Prieiga per internetą: www.spic.vkk.lt/download.php/fileid/177.

Intercultural Competence as a Premise for Professional and Personal Teacher Development: the Case of Master Degree Studies in Music Education

Jolanta Lasauskienė¹, Xiangou Wang², Yiwei Zhang³

¹ Lithuanian University of Educational Sciences, Faculty of Education, Department of Music, Studentų St. 39, LT-08106 Vilnius, Lithuania, jolanta.lasauskiene@leu.lt

² Lithuanian University of Educational Sciences, Faculty of Education, Department of Music, Studentų St. 39, LT-08106 Vilnius, Lithuania, 912597546@qq.com

³ Paernasi International Art School, 9 Jian An St., 100020 Beijing, China, 1165108024@qq.com

Summary

The aim of the article is to analyse intercultural experience of foreign students enrolled in Master study programmes of Music Education, revealing tendencies in expression of intercultural competence and possibilities of its development in the university. The sample of the research included 27 foreign Master's degree students (Chinese) of the Department of Music of the Faculty of Education at Lithuanian University of Educational Sciences.

The research problem is determined by the question how intercultural competence of foreign Master students – future music educators – is expressed and what possibilities of its development at university are observed.

Research methods. The data was collected in accordance with the method of written student reflections. The analysis of qualitative data was done through qualitative content analysis.

The following **conclusions** are drawn in the article:

Contemporary music educators have to be ready to conduct research, to critically evaluate and creatively improve current educational environment in terms of cultural, artistic and educational needs. Intercultural competence of music educators is determined as a person's quality, an aggregate of knowledge, skills and attitudes that are necessary for successful activity of music educators in the context of interaction among different cultures.

The results of the qualitative content analysis revealed that the foreign Master's degree students in Lithuanian University of Educational Sciences relate music educator's intercultural competence with knowledge and understanding of cultural phenomena, foreign language skills, involvement in musical cultural activities, ability to communicate with representatives of other cultures as well as with attitudes and personal qualities that facilitate music educator's activities. Foreign students envisage a significant importance of intercultural knowledge, cultural identity and learning from other cultures to intercultural competence of music educators.

Studies abroad are considered to be a priority factor in music educator's intercultural competence, which encourages learning of other cultures, confirms importance of foreign language skills and opens a path towards personal and professional improvement. The results of the qualitative content analysis highlighted that the academic environment (study content and

methods, relations between university teachers and students) has the most considerable impact on intercultural competence development.

Keywords: *intercultural competence, future music educator, foreign Master's degree student, personal and professional development.*

Gauta 2016 10 04 / Received 04 10 2016
Priimta 2016 11 08 / Accepted 08 11 2016